REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiĕcare ḑ[illegible].
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 72. Brașov, Sâmbătă 30 Martie (12 Aprilie). 1902.

Cine a spart solidaritatea?

IV.

Memorandul ajunsese așa-dér a fi pentru „Tribuna“ și cei-ce o inspirau și conduceau ultima ancoră de scăpare. Ei vedeau, că de'l vor scăpa din mână și la conferența ce avea sĕ urmeze, vor cădé difinitiv cu ḑiarul și cu „politica“ lor cu tot. De aceea memorandul fù pus de ei mai pe sus de solidaritatea națională, ér toțĭ, a căror vederĭ nu armoniau cu ale lor, erau declarațĭ *sans façon* de „contrarĭ ai alipirei tradiționale către tron“ cu „tendența de-a compromite reputațiunea poporului român ca element de ordine“.

Tocmai în ajunul conferenței din 1892 Ioan Slavicĭ pusese în circulație o broșură infectă, în care își depusese tot talentul sĕu denunciatoric și tótă sĕrăcia sa de sentiment și de pudóre națională. Acest „Ardelean“ de contrabandă, mai avù, după tóte cele petrecute, îndrăsnéla de a espeda la noi de peste graniță ast-fel de pamflete, învinuind pe toțĭ bărbații independențĭ ai partidului nostru, că ar fi de rea credință față cu causa poporului român.

Când s'au întrunit dér delegații conferenței naționale la 20 Ianuarie 1892, ei se găseau într'o atmosferă infectată de miasmele neîncrederei nutrite în mod sistematic prin suspiționările și denunțările tendențióse ale matadorilor „grupului tribunist“.

Conducerea partidului rugase ḑiarele nóstre române sĕ fie cât se póte de reservate în cestiunea atât de delicată a memoriului la corónă. Cum ar fi putut produce însĕ cei dela „Tribuna“ în publicul român nedumerirĭ și aversiune față cu toțĭ câțĭ se contrariau vederilor lor décă numitul ḑiar nu făcea escepțiune? Ce se alegea de „politica“ și de „campania memorandistă“ a „Tribuniștilor“ décă ei s'ar fi supus disciplinei de partid și décă n'ar fi pregătit terenul pentru spargerea solidarității?

In conferența amintită matadorii grupului au declarat rĕsboiŭ solidarității, fără mult încunjur, prin faptul că, după ce au propus „așternerea neamânată a memorandului“, au declarat categoric, că vor susține propunerea lor chiar și atuncĭ, décă vor rĕmâné în minoritate și *vor cere votare nominală* asupra ei în *conferența publică*.

Până atuncĭ în cele patru conferențe premerse, dela 1881, tóte decisiunile însemnate ale partidului s'au luat cu unanimitate. Și nicĭ nu se putea altfel după ce era odată proclamat principiul solidarității naționale. Luptele între diferitele părerĭ și votările se petreceau numai în sînul comisiunilor.

Și tocmai atuncĭ când era vorba ca națiunea sĕ se adreseze tronului sĕ fi fost cu cale a-se abate dela acest procedeu? Nu era óre impusă necesitatea ca un pas atât de important ca acesta sĕ fiă decis cu unanimitate?

Ce le păsa însĕ de tóte acestea lui Slavicĭ și Companiă, când ei tocmai la aceea ținteau, ca prin scisiune sĕ se țină la suprafață?

Décă ar fi mers după mintea lor de sigur ei ar fi forțat votarea în conferența publică și pe toțĭ, câțĭ ar fi votat contra propunerei lor, i-ar fi declarat de „antidinasticĭ“ séu, cum se esprima Slavicĭ mai diplomatic, de nisce ómenĭ carĭ „vor sĕ-șĭ întórcă fața din spre Viena“ și „pornesc din convingerea, că Viena nu mai are sĕ fie centrul Monarhiei“.

Nu e meritul lor décă nu s'a întêmplat așa și décă votarea, ce au provocat'o, s'a făcut într'o ședință secretă a delegaților conferenței. Acésta votare în ședința secretă s'a cerut din partea celor ce erau de alte vederĭ în privința modului cum avea sĕ se procédă într'o causă ca acésta, și carĭ voiau sĕ se evite spectacolul deprimător, ce l'ar fi oferit o ast-fel de votare în public.

Meritul matadorilor „grupului“, este numai, că, după ce le-a succes cu ajutorul unei febrile agitațiunĭ în tot timpul conferenței, sĕ învingă la votare cu-o majoritate de 20 voturĭ asupra solidarității naționale, n'au raspectat condițiunea, ce lis'a fost pus, de-a observa reserva cuvenită în public și a nu esploata acésta împrejurare pe cale ḑiaristică.

In aceeașĭ ḑi însĕ, în care s'a fost făcut amintita votare secretă, „Tribuna“ a divulgat'o și a continuat a se făli cu victoria, ce au raportat'o „Tribuniștii“ asupra celorlalțĭ.

Nu numai că n'au avut nicĭ o remușcare despre ceea-ce au făcut, dér se lăudau încă, că au provocat desbinare într'o cestiune atât de însemnată și delicată.

In dieta ungară s'au terminat în ședința dela 10 Aprilie desbaterea proiectului de lege asupra *convesriunei*, care a fost primit și în a treia cetire. A urmat apoi desbaterea budgetului *instrucțiunei publice*. Ministrul *Wlassics* luând cuvêntul vorbesce despre influența culturei maghiare asupra politicei naționale maghiare. Relevéză mĕsurile luate de guvern pentru *unificarea școlilor secundare*. Regretă, că burghezimea se îngrămădesce pe cariera funcționarismului și negligéză industria și comerciul. La espunerile sale asupra *instrucțiunei primare*, partidul poporal prin, dese întreruperĭ cere mai multă grije pentru *instrucția religiósă morală*. Wlassics rĕspunde, că la școlă în prima linie vine: 1) *formarea caracterului*, 2) *cunoscințele individului*, 3) *spiritul maghiarismului*. — *Veress* Iozsef cere esecutarea art. 20 din 1848. Observă cu regret, că din *Roma* s'a pornit o agitație sistematică confesională (Intreruperĭ: Asta nu o tolerăm! La ordine! Președ. sună și chiamă la ordine pe Zmeskal). Veress declară, că n'a avut de gând sĕ ofenseze. Partidul poporal se liniștesce. — *Wlassics* rĕspunde, că guvernul a esecutat numitul articul prin subvenționarea bisericei protestante. Cestiunea acuma nu este actuală.

Schwarzenberg contra Goluchowski. In ḑiua de 7 Aprilie s'a ținut în *Praga* o întrunire electorală clericală, în care prințul *Schwarzenberg* vorbind despre mișcarea *„Los von Rom“*, a adus grave acusații contra lui Goluchowski, care ar tolera acea mișcare. Schwarzenberg a ḑis despre Goluchowski, că n'are calitățile unui bărbat de stat și nu caută sĕ apere interesele Austriei.

Bülow în Viena.

Tocmai în ḑiua când pangermanii aranjară în „Reichsrath“ scandalul de care pomenim la alt loc, a sosit în Viena cancelarul german contele *Bülow*, venind din Veneția.

Visita lui *Bülow* în Viena a urmat pe neașteptate, căcĭ mai înainte se sciea, că el voia sĕ se reîntórcă la Berlin prin München. Programul călĕtoriei și l'a schimbat însĕ în Innsbruck.

Sosit în Bozen, cancelarul *Bülow* a conferit timp de o oră cu ambasadorul german din Viena prințul *Eulenburg*. Séra a sosit în Viena.

Scopul visitei lui Bülow este — precum se afirmă — de a comunica lui *Goluchowski* impresiile, ce și-le-a luat din convorbirea cu *Prinetti* în Veneția. Cercurile politice vienese sunt fórte satisfăcute de acéstă visită. Bülow va fi primit de Majestatea Sa monarchul și va face o visită și ambasadorului italian *Nigra*.

După o telegramă din Viena, visita lui *Bülow* însĕ nu însémnă, că reînoirea triplei alianțe ar fi pe deplin asigurată. Ea însémnă tocmai contrarul, că adecă mai sunt greutățĭ de învins și piedecĭ de înlăturat. Până în momentul de față nu s'a încheiat nicĭ verbal, nicĭ în scris tractatul de alianță. Pe basa negocierilor de până acum se póte admite, că Italia pretinde modificărĭ în structura tractatului de alianță și mai pretinde, ca sĕ se țină sémă de raporturile Italiei față de Francia. Urméză dér, că înțelegerea dintre Francia și Italia necesitéză complectarea tractatului triplei alianțe. Italia mai pretinde publicarea noului tractat și ca condiție *sine qua non* cere înlăturarea tuturor diferențelor economice și comercial-politice dintre ea și Austro-Ungaria. Italienii nu se mai mulțumesc c'o amiciție platonică și Austro-Ungaria va fi nevoită sĕ aducă jertfe în tariful ei vamal.

Din „Reichsrath“.

(Operetă pangermană).

Am semnalat deja erĭ, că în ședința dela 9 Aprilie a „Reichsrath“-ului, pangermanii au înscenat un mare scandal.

La ordinea ḑilei era desbaterea asupra cheltuielilor reclamate de instrucția industrială și școlele de specialitate. La posiția privitóre la înființarea unei școle industriale în *Budweis*, deputatul *Ploy* a propus, ca de-odată cu școla acésta sĕ se înființeze una și în *Eger*. Pangermanii (partidul-Schönerer) pretind separarea acestei propunerĭ, fiind-că ei la nicĭ un cas nu aprobă budgetul pentru înființarea școlei din Budweis.

Președintele ordonă votarea asupra propunerii lui Ploy și de-odată cu acésta scandalul isbucnesce. Schönerianii fluera, bat în băncĭ, sbiéră și urlă. *Berger* scóte dintr'o fluerițăʼde metal tonurile cele mai infernale. *Hanisch* lovesce în bancă c'un drug de fier. *Stein* înjură pe președintele și guvernul. Sgomotul e la culme. De-odată *Stein* iese din sală și cere servitorilor sĕ-i aducă fanfare; servitorii fiind însĕ din întêmplare Cehĭ, spun că nu-i pot împlini cererea. Atuncĭ Stein reîntră în sală și scandalul reîncepe și mai turbat. Furia Germanilor radicalĭ întrece orĭ-ce închipuire. *Lindner* amenință pe președintele cu bastonul și amicii lui îl încuragiéză sĕ-șĭ împlinéscă amenințarea. Creștinii socialĭ rógă pe președinte sĕ nu cedeze terorismului.

Președintele declară, cu estrema încordare a vocei sale, că se face votarea. Partea cea mai mare a deputaților se scólă, ca sĕ voteze. Pangermanii însĕ arangéză un sgomot uriaș și când vĕd că sgomotul lor nu folosesce nimic, îșĭ părăsesc băncile și dau năvală spre tribuna președintelui. Inainte de ce ar fi apucat careva din drépta sĕ grăbéscă în ajutorul președintelui, pangermanul *Iro smulge clopoțelul din mâna președintelui* și bocănesce cu el în masa presidială Alt deputat pangerman îi smâncesce lui Iro clopoțelul și-l aruncă spre capul președintelui. Din norocire n'a nimerit și clopoțelul sburà în părete, apoi cădù pe podele.

Președintele vĕḑênd că nu póte pune capĕt scenelor scandalóse, ridică ședința.

In pausă toțĭ președinții partidelor țin o conferență. La $5^3/_4$ ședința se redeschide și președintele declară, că timpul fiind înaintat, închide ședința.

*

In urma acestui scandal situațiunea parlamentară a devenit și mai critică. Pe coridórele camerei între ministru-președinte *Koerber* și contele *Stürgkh* a fost o viuă altercație. Koerber a ḑis:

— M'am săturat și n'am plăcere de a fi tot mereu tras la rĕspundere. Facețĭ ce vrețĭ. *Eu acușĭ o sĕ plec.*

Din congregația comitatului Caraș-Severin.

Sĕptĕmâna trecută s'a ținut adunarea estraordinară a comitatului Caraș-Severin în Lugoș.

Ședința, deși a fost scurtă, totușĭ — după cum ne spune „Drapelul“ — ea a scos la ivélă o mulțime de miserii, carĭ constitue tot atâtea probe despre starea nefiréscă, în care a ajuns téra prin nenorocitul sistem sub care gemem.

D-l Coriolan *Brediceanu* a interpelat asupra unui cas flagrant de volnicie a unui notar comunal importat în comitatul Caraș-Severin. Acest notar *Bassert* din Jablanița a atacat pe stradă în public pe advocatul părții contrare soției sale dintr'un proces de insultă. Interpelantul întrébă pe vice-șpan, décă are de gând sĕ cerceteze riguros acéstă causă și sĕ pedepséscă pe culpabil.

Viceșpanul rĕspunde, că va cerceta causa și vinovatul nu va scăpa de pedépsa meritată.

D-l *Tomicĭ* a arătat o sumă de miserii administrative, între carĭ violarea cimiteriului gr. or. român din Birchiș, unde cu asistență administrativă, s'a înmormêntat un nazarinean. D-sa a reîmprospĕtat

sacrilegiul din Balinţ, cestiune, care par'că ar fi ajuns în stadiul de a-se pierde prin dosare.

Intrându-se după aceste interpelări în ordinea de ḑi, comitetul permanent propune felicitarea noului ministru de comerciu Horanszky printr'o adresă.

D-l C. *Brediceanu* luând cuvêntul motivéză de ce Românii nu pot se se alăture la adresa de felicitare către noul ministru. De 32 ani — ḑice oratorul — domnesce sistemul actual; loialitatea şi curtoasia, plocónele şi închinăciunile nóstre numai umilire şi despoiarea de drepturi ni-au adus. Sistemul politic inaugurat la 1867 s'a abătut în decurs de 32 de ani cel puţin de o mie de ori dela temeliile sale, încât aḑi nu mai pentru-că ţinem la naţiunea nóstră şi la programul partidului naţional român, suntem decretaţi ca „antipatrioţi" şi „trădători". In chipul acesta sistemul actual ne face în mod artificial „trădători de patrie", ér pe cei ce jóră în ideia de stat naţional maghiar îi face tot în mod artificial patrioţi patentaţi. Până şi terenul economic, comercial şi industrial e infectat de puroiul acestui sistem, şi când colegul lui Horanszky, ministrul de agricultură Daranyi, ḑice în dietă „că tóte teoriile trebue puse la o parte faţă de unicul scop al regimului: crearea statului naţional maghiar", pe care motiv nu are pămênt şi ajutor de stat, decât numai pentru Ungurii şi prefăcuţii lor, — atunci sĕ nu se mai aştepte dela noi aderenţe, felicitări şi asigurări de sprijin faţă de un nou ministru. Românii nu pot adera la adresa propusă, ci iau simplu la cunoscinţă comunicatul ministrului.

Fişpanul pune la vot propunerea comitetului permanent, pe care majoritatea o primesce.

Mascagni despre Români.

Se scie, că Luni séra marele maestru italian *Mascagni* a sosit în Bucuresci, unde i-s'a făcut o strălucită primire. „*Universul*" publică o convorbire pe care d-l *Benedetto de Luca* a avut'o cu *Mascagni*. Estragem din acéstă convorbire partea în care măestrul şi-a espus părerile şi impresiile sale privitor la Români şi România.

Rugat fiind sĕ-şi spună impresiile asupra României, *Mascagni* a ḑis:

— Nu e uşor de spus, te asigur. Cu tótă nóptea trecută, eu am încă în suflet adênca impresie de aseră (primirea). Amintirea acestei primiri nu se va şterge din inima mea. Am mereu înaintea ochilor mei spectacolul acelei mări de popor, care se agita în jurul meu; am în urechile mele ecoul acelor aclamaţiuni: *Trăéscă Mascagni! Trăéscă Italia!* Trăéscă Italia! étă ce m'a mişcat mai mult la demonstraţia de Luni séra. Acea serbare, nu era şi nu putea fi făcută modestei mele persóne, ci iubitei nóstre patrii. Aceea de aseră a fost triumful artei italiane.

— Venirea d-tale e tocmai meritată. Chiar în ḑilele aceste solidaritatea italo-română a avut, la Roma, un nou sigiliu de simpatie şi de iubire, în primirea făcută de studenţime, de cetăţeni şi chiar de guvern studenţilor români presenţi la congresul „Corda Fratres". Poporul din Bucuresci a credut de a-şi arăta astfel recunoscinţa sa către poporul frate din Capitoliu, sĕrbătorind pe acela, care onoréză aşa de mult Italia în regatul ei natural: acel al artei.

— Admirabilă înţelepciune a strămoşilor noştri! Graţie unei mâni de ómeni, pe care Roma i-a trimis în aceste regiuni sĕ apere graniţele estreme ale imperiului sĕu, ne este dat aḑi de a îmbrăţişa aci un popor tare, mare şi glorios de fraţi devotaţi nouĕ. Cine ar îndrăsni sĕ nege, că o rază din înţelepciunea Romei strălucesce încă pe aceste frunţi, că o palpitaţie a afecţiunei latine vibréză încă în aceste inimi? Că Românii iubesc pe Italieni o sciam, dér nu mi-aşi fi putut închipui nici-odată, că afecţiunea lor era aşa de mare.

— Ce însemnéză a avé o inimă de artist ca a d-tale! Numai câte-va ore de când eşti în România şi ţi-au fost de ajuns, ca sĕ cunosci acest popor într'adevĕr bun, sincer, plin de sentiment şi de entusiasm.

— Şi apoi natura ţĕrei, amicul meu! Eu veniam din Varşovia, din sfânta Rusie, tristă prin stepe şi singurătate, şi trecênd graniţa română, mi-s'a părut că mĕ întorc în fertilele câmpii ale Lombardiei nóstre, mi-s'a părut că mĕ reîntorc la frumósa primăvară a Italiei. Nu-ţi voiŭ spune efectul, pe care mi-l'a făcut acéstă prea curiósă limbă română, care îţi rĕsună la ureche ca şi un dialect din Sudul ţĕrei nóstre. Inima mi-a tresărit în piept, ca la sunetul unui scump cuvênt cunoscut....

Revoluţia in Belgia.

Tendinţele revoluţionare iau proporţii din ce în ce mai mari în Belgia.

Socialiştii au proclamat ḑilele acestea principiul forţei.

După cum ne spune o telegramă venită din Bruxella, alaltăerî a avut loc o întrunire a socialiştilor, la care au luat parte şi patru republicani spanioli. Deputatul *Van der Velde* a pronunţat un discurs revoluţionar, în care a spus, că pentru a obţine sufragiul universal, aḑi nu mai e suficientă agitaţia de până acuma, trebue sĕ apelăm la forţă. Socialiştii, în număr de vr'o 1500, au parcurs stradile în strigăte subversive şi întâlnindu-se cu poliţia s'au încăierat cu ea. Doi poliţişti şi un socialist au fost răniţi. Socialiştii şi-au luat drumul apoi spre palatul principelui Albert. Poliţia primind ajutor dela gendarmi i-a împrăsciat pe manifestanţi. Au fost răniţi mai mulţi socialişti.

Asemenea manifestaţii s'au ţinut şi în oraşele provinciale. In Gent mulţimea aştepta la gară pe deputaţii, cari se întorceau din Bruxella. Pe deputaţii catolici au trebuit sĕ-i escorteze poliţiştii până la casele lor. S'au întêmplat mai multe ciocniri. In Louvier socialiştii au aprins localul redacţional al unei foi clericale. S'au întêmplat ciocniri şi în Antwerpen.

Se depeşéză din Bruxella: Când regele Leopold a sosit cu trenul de sud din Biarritz, mai multe mii de ómeni manifestau pentru sufragiul universal. Lucrătorii au urmărit trăsura regelui până la palat. Oposiţia are de gând a trimite o deputaţie la rege, sĕ-l facă atent la revoluţia, ce se prepară.

Dela Academia Română.

Bucuresci, 28 Martie v.

Academia Română ţine în sĕptĕmâna acésta două şedinţe publice: una aḑi, Joi, făcêndu-se următórele lecturi: Dr. I. *Felix* „Din istoria higienei, partea II, degenerarea şi regenerarea neamului, protecţia copiilor". Dr. V. *Babeş*: „Despre substanţele apĕrătóre şi vindecătóre ale sângelui".

A doua şedinţă publică în sĕptĕmâna asta va fi mâne, Vineri. Cu astă ocasiune va ceti D. A. *Xenopol* „Secularisarea averilor mănăstiresci din punctul de vedere juridic". (In numĕrul de eri (69) al ziarului d-vóstră aţi anunţat greşit, de sigur după vr'un ḑiar bucureştean rĕu informat, că în şedinţa publică din Vinerea trecută a cetit d-l Ilie Barbulescu. Precum v'am scris, în şedinţa aceea a cetit lucrarea indicată d-nul At. *Marienescu*, vĕ rog dér a face cuvenita rectificare).

Dumineca trecută o parte a membrilor Academiei a făcut escursiune la Măgurele, unde a visitat institutul de fete Ioan Otteteleşanu, dirigeat de Academia Română în frunte cu ilustrul ei membru d-l I. Kalideru. Impresiunea primită a fost fórte mulţumitóre.

Secţiunea sciinţelor a candidat ca membru în locul vacant prin mórtea lui Dr. Kretzulescu pe d-l Stefan Hepites, director al institutului de meteorologie. Secţiunea literară va ţiné Luni şedinţă pentru a candida membrii corespondenţi.

SCIRILE DILEI.

— 29 Martie v.

Parastas. Atragem atenţiunea publicului nostru asupra parastasului solemn, ce se va ţiné poimâne Dumineca la órele 10 a. m. în biserica Sf. Nicolae din Scheiŭ, în amintirea acelor fericiţi rĕposaţi pentru cari pioşii amici şi rude au contribuit drept coróne eterne ajutóre de bani pentru masa studenţilor noştri.

Societatea de lectură „Ioan Popasu" a studenţilor dela gimnasiul şi şcóla comercială gr. or. română din Braşov învită la şedinţa festivă, ce se va ţiné Duminică în 31 Martie (13 Aprilie) 1902 în sala festivă a gimnasiului român. Inceputul la órele 3 p. m. *Programul şedinţei*: 1. Cuvênt de deschidere, rostit de preşed. societăţii D-nul *Marcu Jantea*. 2. „Heures dorées", Vals de Ivanovici, esecutat de orchestra societăţii. 3. Nomenclatura eroilor din poveştile nóstre poporale, studiu folkloric, de *Trandafir Scorobeţ*, cl. VIII. gimn. 4. Psalmul 133, de Eusebiu Mandyczewski, esec. de corul societăţilor. 5. Mórtea lui Fulger, de G. Coşbuc, declamată de *I. Niţescu* cl. VII. gimn. 6. Insemnătatea învĕţămêntului comercial, disertaţiune de *Nicolae Olariu* cl. III comerc. 7. *a)* „Zorile", de G. Dima, *b)* „Cântec de séră", de N. Popovici esecutat de corul societăţilor. 8. Jidanul călare, anecdotă de Th. Speranţă, declamată de *Vicenţiu Dimboiŭ*, cl III. com. 9. *a)* Andante şi Allegro, din „Souvenir de Mehadia," potpuri de Klein, esec. de orchestra societăţilor cu solo de violină. *b)* Lin dórme cântăreţul, romanţă, quartet, esecutat de orchestra societăţilor. Ofertele benevole, cari se vor adăuga la fondul mesei studenţilor, se primesc cu mulţămită.

Moştenirea americană, despre care am vorbit odată, ni-o presentă „B. T." din Budapesta în următórea lumină: Guvernul american a comunicat guvernelor europene, că în America a murit un om de origine din Europa cu numele James (Ion) *Deian*, lăsând o moştenire, ce întrece suma de 18 milióne dolari. Principalul moştenitor este un locuitor din Budapesta, şi anume medicul poliţiei din cartierul VII, d-l Dr. A. D. Un reporter visitându-l eri în locuinţa sa, str. Damjanich Nr. 46. l'a intervievat asupra acestei cestiuni. Dr. A. D. este un om cu avere şi bine vĕḑut, e însurat şi are copii adulţi, în mijlocul cărora duce o viéţă familiară model. Scirea despre colosala moştenire nu l'a scos din sărite şi vorbia despre afacere în tonul cel mai indiferent. Repausatul Ion Dĕian era, după-cum spunea doctorul, nepotul de soră a tatălui sĕu şi familia lui îşi trage originea din comuna *Şard*, comitatul Albei-inferióre, unde tatăl sĕu era proprietar. Ion Dĕian era din cale afară agil şi sîrguitor şi deja în etate de 23 ani îşi câştigase prin comerciŭ o avere de 10.000 cor. A învĕţat nemţesce, franţuzesce şi englezesce şi a călĕtorit în întreg continentul. Mai târḑiu ajunse în România (Dobrogea), unde a luat în arendă moşii mari dela un boier. Ast-fel şi-a câştigat o avere colosală şi la 1871, când s'a dus în America, ca desertor, avea deja vr'o 300.000 cor. De când a emigrat, doctorul n'a mai auḑit nimica despre el, până acuma, când a cetit din gazetele românesci afacerea cu moştenirea. De alt-fel nu este încă sigur décă acel Ion Dĕian este identic cu vĕrul sĕu. Doctorul a luat mĕsuri la consulatul american din Budapesta pentru stabilirea identităţii. Este interesant, că s'a găsit şi un alt moştenitor din jurul Braşovului cu numele Nicolae Dĕian, care privesce lucrurile în lumină mult mai optimistă. El şi-a luat chiar un advocat, în societatea căruia are de gând sĕ plece în curênd în America.

Lucrătorii agricoli streini în România. Din rapórtele consulare austro-ungare aflăm următórele: Cu tóte mĕsurile restrictive luate de guvernul român, invasiunea lucrătorilor agricoli streini cresce din an în an. Lipsa de lucrători români îi forţéză pe proprietari a-şi aduce braţe din monarchie şi din Bulgaria. Viceconsulul austro-ungar din *Focşani* scrie într'un raport al sĕu, că până la 1898 în termin mediu era nevoie pe an de 25.000 lucrători streini. La 1898 au fost 35,764, la 1899 37,244, la 1900, 36,110, cu tóte că în acest din urmă an guvernul român a pus la disposiţia proprietarilor 15,000 soldaţi. La 1901 numĕrul lucrătorilor streini s'a urcat la 66,961, dintre cari 43,682 la munca agricolă, 20,430 la pădure şi 2849 la pescărit. In numĕrul acesta însĕ nu sunt cuprinşi cei-ce au trecut graniţa unul câte unul, ci numai cei veniţi în grupuri. Retribuţiile muncitorilor streini se evaluéză la 24 milióne lei. Pe ḑi se plătesce lucrătorilor una cu alta 1.50—2 lei, împreună cu hrana. Pentru posturile, cari reclamă cunoscinţe mai multe agricole, sunt aplicaţi mulţi ómeni de specialitate din Austro-Ungaria pe la proprietari.

Un căpitan curagios din reg. 37 din Oradea-mare a murit Marţia trecută în etate de 37 ani. Numele căpitanului era Robert *Kämpf* şi despre faptele lui îndrăsneţe multe se vorbiau în Oradea. Odată fusese generalul Grancy în inspecţie la Oradea. După inspecţie, stând de vorbă în faţa casinei cu mai mulţi oficeri, generalul voia sĕ-şi aprindă ţigara. Nimenea n'avea ţigară aprinsă, nici chibrituri la sine. Kämpf era în balconul casinei şi de acolo a sărit jos, sĕ dea generalului foc. Altă-dată a mers călare, din rĕmăşag, înaintea trenului până la Komádi, ér până la Dobriţin s'a dus pe jos din Oradea în 3½ óre. Ultimul sĕu act de bravură a fost, când a sărit de pe podul de fier de peste Criş pe ghiaţă, dela o înălţime de 12 m. Atunci şi-a frânt amêndouĕ picióre. După-ce s'a însănĕtoşat, a fost permutat în Bosnia, de unde érăşi l'au adus în Oradea, unde a murit acum.

Ciocnirea din Timişóra între civili şi militari, despre care am amintit deja, s'a întêmplat în hotelul „Kronprinz" şi a fost provocată de cătră evreul Csendes Iakab, care s'a adresat în mod obraznic cătră oficerii Dolveth şi Holz, sĕ nu-i fixeze nevasta. Locotenentul Dolveth, i-a rĕspuns: „Taci jidan obraznic" şi i-a tras o palmă. Cu acésta evreul a ajuns în furie şi mai mare, aşa că oficerii au fost nevoiţi a-l pune la reson.

Atentat anarchistic. In Bruxella a fost ḑilele acestea o esplosie de dinamită la Banca naţională. Esplosia însĕ n'a făcut stricăciuni mai însemnate. Anarchiştii aveau de gând a profita de învălmăşéla provocată prin esplosie spre a fura bancnote. De astă-dată n'au reuşit.

Iehoviştii. Un număr de locuitori în sud-vestul Rusiei au fost condamnaţi la închisóre, pentru-că au profesat şi propagat doctrinele sectei Iehoviştilor. Acéstă sectă fù întemeiată de cătră un fost oficer de artilerie cu numele Ilgin. Iehoviştii sunt convinşi, că lumea nu va dura, de cât două-ḑeci de ani, după care satana va dispare şi va veni o nouă umanitate exemptă de ori-ce păcat. Influenţa lui Ilgin asupra ţĕranilor ignoranţi şi superstiţioşi era aşa de puternică, încât devenise o primejdie pentru siguranţa publică. El fù aşa-dér arestat şi condamnat la două-ḑeci de ani închisóre; secta pe care a înteneiat'o însĕ el, este şi acuma în flóre, cu tóte sforţările autorităţilor.

Prognosa ploilor în anul 1902, compusă pe basă sciinţifică de *Vasile Spariosu*, căpitan. *Preţul 40 bani*. Principiile fundamentale ale prognosei se află în disertaţiunea d-lui căpitan scrisă în limba germană „Über die Ursache der Wetter-Trübungen". (Despre causa turburărilor atmosferice"). „Prognosa" este un căieţel de două file, având titlu şi esplicaţii românesci şi se póte procura cu preţul indicat la librăria Pacher & Kisič în Mostar (Herţegovina). Este de mare utilitate mai ales pentru agricultori.

Licitaţii. Pentru darea în antreprisă a edificiului judecătoriei şi a penitenciarului din *Jibou* (Sĕlagiŭ), preşedintele tribunalului din Zĕlau publică licitaţie, pe ḑiua de *30 Aprilie*. Devisul lucrărilor este stabilit în suma de 111,001 cor. 04 banĭ. — Pentru darea în antreprisă a museului industrial „Francisc Iosif I“, din Cluşiŭ oficiul zidirilor publice din Cluşiŭ publică licitaţie pe ḑiua de *6 Maiŭ* a. c. Devisul 156,177 cor. 74 banĭ, ofertele se pot face atât en bloc, la tóte specialităţile, cât şi separat: la lucrările de pămênt (2400 cor.) zidărie (77,478 cor.), cioplitul în piatră (8,865 cor.), ferărie (21,263 cor.), dulgherie (5,613 cor.), tîmplărie (8,319 cor.), lăcătuşerie (3,790 cor.) etc.

„Baba şi popa“. O foie din Budapesta scrie următorul basm, care dă o dovadă splendidă despre fantasia corespondentului sĕu: Un preot român mergea cu trăsura la Cluşiŭ. In trăsură era preotul şi vizitiul. In Apahida o babă îl rógă pe preot sĕ o ia în trăsură. „Suite babo,“ rĕspunse popa. Peste cât-va timp, popa tocmai îşĭ întórse privirea şi vede, că baba scosese un revorver, pe care îl ţinea spre el. Repede se aruncă popa asupra babei şi îĭ smîncesce revolverul din mână. Atuncĭ babă scóse un cuţit, pe care popa de asemenea pune mâna şi întorcêndu-l spre baba îĭ aplică o împunsătură mortală. Când colo popa vede, că baba era numai deghisată ca babă, în realitate însĕ era un tîlhar. Popa s'a dus direct la poliţie şi a denunţat cele intîmplate. — Un reporter al unui ḑiar din Cluşiŭ informându-se la poliţie, a aflat, că cele publicate în fóia din Cluşiŭ sunt nisce născocirĭ.

Emigrările jidovilor din România.

Cetim în „Apărarea Naţională“ de Joi:

A ajuns un adevĕrat scandal agitaţia, care se face de către o parte din evrei şi din presa jidovită pe tema emigrărilor.

Nu se scapă nicĭ o ocasiune, se agită atât în ţéră, cât şi în strĕinătate pe acéstă nenorocită cestiune din care suferă atât ţéra, cât şi înşişĭ ovreii.

Este drept, că la început se accentuase un curent de emigrare pentru că mulţĭ meşteşugarĭ erau încurcaţĭ din causa cererei de reciprocitate. Dér acéstă condiţiune ne mai cerêndu-se, curentul de emigrare şi-a perdut cu desĕvêrşire orĭ-ce basă.

Un mare negustor evreu din Iaşĭ sosind în Capitală, am profitat de presenţa sa pentru a-l întreba asupra pretinselor emigrărĭ în massă e evreimei din Iaşĭ.

Marele negustor care esploatéză şi o moşie într'un judeţ din nordul Moldovei, ne-a spus următórele:

— Evreii sunt fórte satisfăcuţĭ, că nu li-se mai cere reciprocitatea şi că legea nu se va aplica decât la tómnă. Până atuncĭ situaţia multora se va întări, pe de altă parte se speră că recolta va fi admirabilă şi piaţa îşĭ va recăpĕta elasticitatea, va fi un aflux puternic de numĕrar şi atuncĭ întreprinderile şi clădirile vor începe din nou.

Evreii pămêntenĭ, carĭ la început porniseră pe panta emigrării, s'au convins, că tot e mai bine în ţéră decât în America séu în Australia, unde e vorba sĕ luptĭ cu ómenii energicĭ şi unde concurenţa e fórte aprigă.

— Dér din Moldova nu au emigrat în ultimul timp evrei în mase?

— Au emigrat cu totul aprópe 425 de familii. Din aceştia, trei sferturĭ aprópe au rude în America, ér restul sunt ómenĭ într'adevĕr nevoiaşĭ.

Li-s'au trimis de către rude scrisorĭ în care se descrie în colorĭ frumóse viéţa ce o duc evreii din America ce sunt susţinuţĭ de societăţĭ de binefacere.

*

Mai mulţĭ evrei s'au plâns, că mânuitorii fondului pentru emigrare nu prea aveau consciinţa împăcată. Prin oraşele Bacău, Pétra-Némţu, Roman, Dorohoiŭ şi altele, s'au format comitete pentru emigrare care trebue sĕ stringă fondurĭ şi sĕ dirigeze emigrările.

In unele din aceste comitete s'au întêmplat delapidărĭ scandalóse. Membrii comitetelor umblă cu trăsura, strîngênd banii pentru fondul emigrărilor şi apoi cheltuesc banii evreimei sĕrace în petrecerĭ şi desfrânărĭ.

Mai ales la Bacău s'au relevat asemenea fapte care pun într'o tristă lumină pe acei carĭ agită şi propagă pentru emigrare.

*

Şi în Bucurescĭ agenţii de emigrărĭ profită de ocasiune pentru a-şĭ aranja propriile lor afacerĭ. S'a fondat o adevĕrată clică ce dispune cum vrea de fondurile trimise de societăţile filantropice evreescĭ din Viena, Paris, Odessa etc.

Am avut ocasiunea sĕ întêlnesc pe mai mulţĭ bĕtrânĭ meşteşugarĭ evrei, carĭ au fost goniţĭ când s'au dus sĕ céră ajutóre.

Un văpsitor bĕtrân a spus cu lacrĕmĭ în ochĭ: Nu mai găsesc de lucru aci. Mĭ-a scris un nepot al meu că la New-York găsesc văpsitorii de lucru. Aşĭ vré sĕ plec, dér n'am banĭ. Am cerut la comitet şi mĭ-a ḑis că n'are. Nu sciu ce sĕ fac. Nicĭ ai noştri nu au milă de noi.

Étă cum esploatéză clica evreéscă. ce propagă emigrările pe nenorociţii lor coreligionarĭ.

*

O altă specie de cavalerĭ de industrie o forméză acei carĭ emigréză nu dintr'un interes stringent ci din dorinţa de speculă.

Am constatat, că samsarĭ, micĭ antreprenorĭ de lucrărĭ şi alţĭ speculatorĭ, se dau drept meseriaşĭ muritorĭ de fóme şi prin protecţii puternice căpătate dela şefĭ de comunităţĭ israelite strĕine, capĕtă mijlóce destule pentru a specula în strĕinătate.

Décă nu reuşesc, intervin din nou pe la bogătasii evrei şi sunt readuşĭ în ţéră.

Unul a venit cu o recomandaţie dela Rabinul Engliterei pentru a i-se da parale şi tóte mijlócele ca sĕ plece în America.

*

Un ḑiar jidovit, publicând scirea că guvernul are de gând sĕ vie cu o modificare a articolului 7, am întrebat pe un iniţiat al politicei, care ne-a declarat că afirmările ḑiarului sunt o sfruntată minciună.

— Nu numai că guvernul nu se va atinge de articolul 7, dér se va opune din rĕsputerĭ în contra orĭ-cui va încerca sĕ se atingă de singura nóstră garanţie naţională.

Acésta nu este o cestie de partid, ci o cestiune de neam. de aceea partidul care tot-déuna a fost apĕrătorul integrităţii teritoriului, va sci sĕ-şĭ facă datoria!

Cestiunea evreiéscă se va resolvi la vremea ei. Sĕ nu se facă presiunĭ, căcĭ cu presiunile se exasperéză un popor, şi cine va avé sĕ sufere consecinţele, sunt cei-ce fac agitaţii sterpe şi vinovate!

Sĕptĕmâna patimilor in Madrid.

Aspectul, ce ni-l presentă în sĕptămâna patimilor capitala Spaniei este din cale afară înălţător de inimĭ. Joi şi vinerĭ nicĭ un vehicul nu póte circula pe strădĭ; acestea aparţin esclusiv pietonilor. In fiecare moment se ivesc procesiunĭ compuse din ómenĭ îmbrăcaţĭ în talare lungĭ de colóre violetă. Aceştĭ ómenĭ aparţin diferitelor confraternităţĭ (hermandade). Apoi vin purtătorĭ de lumînărĭ, băeţĭ de chor, preoţĭ, carĭ cântă psalmĭ lugrubrĭ în jurul icónelor. Acésta duréză tótă ḑiua şi o parte din nópte. Séra, casele devoţilor sunt iluminate splendid, miile de făclii rĕspândesc o lumină stranie.

Joi a fost anul acesta. ca şi în toţĭ anii ceremonia spălării piciórelor Cortegiul regal s'a dus la biserica palatului, unde a pontificat nunţiul papal. Regina şi-a ocupat scaunul, ér alăturea fiică-sa mai mare, princesa Asturiilor, înfanta Maria Theresa şi tînĕrul rege.

După oficiarea serviciului divin, regina şi intreg cortegiul au trecut în sala colónelor, unde s'a procedat la ceremonia spălării picióreler. Corpul diplomatic, membrii cabinetului, grandii Spaniei şi tótă familia regală era de faţă.

Regina, asistată de damele sale de onóre, spălà piciórele la 12 cerşetóre şi servì prândul la 12 cerşetorĭ, luând farfuriile din mânile grandilor Spaniei. Ceremonia acésta, ce se repetă în fie-care an, a fost instituită de Ferdinand III al Castiliei la 1242 în onórea lui Christos, care după cum se scie, a spălat cu propriile mânĭ picióreĺe apostolilor, pentru a-le da esemplu de umilinţă.

Vinerĭ, serviciul s'a început în capela Regală la orele 9. In momentul adoraţiunei crucei, duhovnicul curţii presentà reginei pe o tavă un pachet de acte legate cu panglică roşie. Erau actele de condamnare la mórte a nouĕ criminalĭ. Apropiându-se regina, duhovnicul ḑise:

Maiestate, veţĭ ierta pe aceştĭ condamnaţĭ?

Şi Maria Christina, cu voce emoţionată rĕspunse:

— Iĭ iert, pentru-ca şi D-ḑeu sĕ mĕ ierte!

Scirea graţiării condamnaţilor fù comunicată telegrafic la diferitele tribunale.

Obiceiul de-a graţia pe condamnaţii la mórte în ḑiua de vinerea patimilor, este fórte veche la curtea Spaniei. Este o reminiscenţă a vechiului obiceiu, de a lăsa poporului la Pascĭ graţiarea unui condamnat (Barabba).

La început se făcea o singură graţiare 'şi regele alegea din întîmplare pe unul din cei presentaţĭ. Când venì Isabella II. la putere, la ceremonia din Vineria Patimelor, ea cădênd în genunchĭ şi sărutând piciórele Rĕstignitului, îşĭ întinse mânile asupra actelor de condamnare şi strigà, cu lacrămile în ochĭ, Vĕ iert pe toţĭ, pe toţĭ, ca D-ḑeu sĕ mĕ ierte şi pe mine!

De atuncĭ se respectéză în acéstă ḑi obiceiul întrodus de Isabella II.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Sângeorgiul-român, 19 Martie 1902.

Reuniunea de cetire şi câutărĭ locală la 2 l. c. a aranjat o representaţiune teatrală urmată de dans în „Hotelul Hebe“ dela scalde. Cu acéstă ocasiune s'au încasat cor. 152 din carĭ subtrăgênd spesele cu cor. 68·16, a rĕmas venit curat cor. 83·84 carĭ s'au transpus la cassa reuniunei. Suprasolvirĭ au incurs dela următorii domnĭ:

Bodó Károly, forestier 2 cor.; Murakőzy Iános, forest. 60 b.; Teil Iános, tutor public cerc. 3 cor.; Karácsonyi Gyula, cont. 60 b.; Niculae Budescu, cancelist la jud. reg.60 b.; Gustav Fleischer, farmacist 2 cor., toţĭ din Rodna veche; Anton Hangea, înv, fund. în Năsĕud 60 b.; Emil Murĕşan, not. com. în Ilva mare 1 cor.; Ioan Rus, cojocar şi comerciant 1 cor.; Alesandru Bolfa, vice-not. 60 b.; Petre Ilieşiu, colector 1 cor., toţĭ din Maier. Dr. Andrei Monda, medic 1 cor. 50 b. Iosef Wagner farmacist 2 cor., Karacsonyi Andr. com. 1 cor., Rode K. mag. post. 1 cor. 50 b. şi Ioan Câmpean. sergent de jendarmerie 60 b., toţĭ din Sângeorgiul-român, carora şi pre acéstă cale li-se esprimă mulţămita comitetului pentru marinimósele contribuirĭ, depuse pe altarul tinerei nóstre reuniunĭ. Comitetul îşĭ esprimă totodată profunda sa mulţămită faţă de d-l D-r Andrei Monda. medic în loc şi preşedintele reuniunei, căruia în primul loc îĭ revine meritul pentru buna reuşită atât morală, cât şi materială a acestei representaţiunĭ; apoi faţă de dómnele, domnişórele şi domnii diletanţĭ pentru zelul dovedit, felicitându-i tot-odată pentru succesele obţinute, şi faţă de d-l Iosif Wagner, farmacist, pentru focul de artificii produs în pausă.

Din însărcinarea comitetului:

Ioan Marcul,
secretarul reuniunei.

ULTIME SCIRĬ.

Viena, 10 Aprilie. Cancelarul *Bülow* a făcut aḑĭ visită contelui *Goluchowski*. La $1^1/_2$ a fost primit de *Majestatea Sa* monarchul; apoi a făcut visite ambasadorilor Italiei, Rusiei şi Angliei, ministrului preşedinte Koerber, lui Krieghammer şi Kallay.

Berlin, 10 Aprilie. Pressa comentéză viu visita lui Bülow în Viena, întărind, că tripla alianţă se va reînoi fără modificărĭ.

Budapesta, 10 Aprilie. Ministrupreşedinte Szell plécă aḑĭ la Viena, ca sĕ se întêlnéscă cu cancelarul german.

Odessa, 10 Aprilie. Pe la finele lui Iunie flota de rĕsboiŭ va fi mobilisată în stil mare. Nu se scie causa acestei mobilisărĭ. Se fac deja transporturĭ de muniţiunĭ la Sebastopol.

Viena, 10 Aprilie. Se telegraféză din Castoria, că ţĕranii bulgarĭ de acolo rĕsculându-se, Turcii au intervenit şi astfel s'au iscat încăerărĭ sângeróse. Peste 200 prisonierĭ bulgarĭ au fost trimişĭ la Salonic.

Roma, 10 Aprilie. In cercurile oficiale se vorbesce de o înţelegere între Italia şi Austro-Ungaria în cestiunea albanesă. Basa înţelegerei va fi, că décă eventual s'ar readuce pe tapet cestiunea Orientului, sĕ se obţină autonomia pentru Albania.

Londra, 10 Aprilie. Lui „*Standard*“ i-se telegraféză din Bruxella: Negocierile de pace nu s'au întrerupt, dér situaţia politică e apreciată aicĭ în mod pesimistic. Obstinaţia lui Steyn face sĕ se prelungéscă negocierile.

Literatură.

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon“ traduse din originalul frances de *Ioan Genţ* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare.—D-ja la 1898 apăruse în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus, care cuprinde 17 predicĭ de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărţite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăritén*, şi fie-care este pusă la acea Dumineeă séu sĕrbătóre, cu a căreĭ evangheiie se potrivesce predica.—Un volum elegant de peste 400 paginĭ în 8⁰ cu portretul lui Massilon. Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ ales. *Preţul 5 coróne* (6 Lei 50) plus 30 banĭ porto. Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureşianu*, *Braşov*.

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor labor oşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvêntul „Salba“ ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara“ din Viena. cărei societăţĭ îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b porto) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b porto). *Se află de vêndare şi la Tipografia A. Mureşianu*, *Braşov*.

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul presentat împĕratului Leopold II. de către episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dăianu*. Sibiiu, „Tipografia“ societate pe acţiunĭ. Un esemplar broşat costă 1 corónă (plus 5 banĭ porto). Se află de vêndare la Tipografia „*A. Mureşianu*“.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela Tipografia „AURORA“, A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următórele cărţi:

Preţ. Corone.

Cuvêntări pe Duminecĭ. Tom. I. de renumitul orator — în D-nul adormitul — *Iustin Pepfiu*, 48 predicĭ pe 38 Duminecĭ . 4.40

Cuvêntări bisericescĭ (acomodate pentru orĭ-ce timp) de I. Papiu, Tom. I. Ed. II. 2.40

Cuvêntări bisericescĭ la tóte sărb. de peste an de I. Papiu . . . . . . 3.—

Cuvêntări funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de I. Papiu . . . . 3.—

Cuvêntări funebrale şi iertăciunĭ. Din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de Tit Budu, vicar . . . . 2.—

Catechese pentru pruncii şcolarĭ de Tit Budu, vicar . . . . —.80

Cuvinte de aur séu învĕţăturĭ înţelepte date de un părinte fiului séu, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea 1.60

Dumnedeésca liturgie a celui dintru sfinţĭ părintelui nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroş . . . . —.50

Mama Sfântului Augustin, tradusă de Salba . . . . 2.—

Manual catechetic pentru primii anĭ şcol. de Basiliu Raţiu . . . . —.80

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse şi elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Va meşului 1.60

Istoria icónei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula . . . . — 20

Bocete, adecă cântărĭ la morţĭ, adunate de I. Pop Reteganul . . . . . . —.80

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebrale, urmate de iertăciunĭ, epitafe ş. a. —.50

Omul şi lumea, cântărĭ funebrale de Aron Boca Velcherianul . . . . —.16

Albina şi leneşul de Aron Boca Velcherianul . . . . —.20

Amintirĭ din Grecia de Teodor Bulc, profesor gimn. 1.20

Buchetul. Culegere de cântece, culese de I. P. Reteganul, broşat . . . —.50

Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung . . . . —.20

Cântul în şcóla poporală de Iuliu Pop, învĕţ. Năsĕud, Praxă. Teorie. Cânturĭ —.60

Cartea ilustrată pentru copiĭ şi copile. Cu 18 ilustraţiunĭ, de G. Simu . . —.70

Carnetul roşu. O interesantă novelă nihilistă, trad. din germ. de *Moşul* . . —.60

Cartea plugarilor séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor şi celelalte ramurĭ ale economiei de I. Georgescu . . . . —.50

Codreanu, Craiul codrului, de George Simu . . . . —.12

Cântăréţa. Novelă de Dem. Dan . —.30

Carmen Sylva, Prelegere publică ţinută prin V. Nicóră, prof. gimn. — Cu portr. M. Sale Reginei Romaniei. . . . —.20

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de P. Reteganul . . . . —.56

125 Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc . . . . —.24

La vêrful penei Scrierĭ satirico-umoristice de Anton Popp. I. Monológe. II. Humor şi satiră. O broşură fórte petrecĕtóre 1.—

Din poveştile lui Esop de Aron Boca Velcherianul . . . . —.16

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu . . . . —.60

Dile negre. Versurĭ de Petrea dela Clu şiŭ — cu o prefaţă de G. Simu . . —.30

Felicitărĭ în poesii şi prosă la Anul-Nou, diua nascerei şi diua numelui către tată, mamă, moş, unchiŭ, mătuşe, nănaşĭ, tutorĭ, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi alocuţiunĭ şi vorbirĭ cu diferite ocasiunĭ şcolastice, de George Simu . —.40

Preţ. Corone.

Filoxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. —.16

Geografia şi Istoria în şcóla poporală. Manual compus conform planului de lecţiunĭ a d-lui V. Petri pentru cl. IV., V., VI., de T. Petrişor, învĕţător . . —.80

Gruia lui Novac . . . . . . —.20

Horia lui Pintea Vitézul . . . —.12

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar . . . . . —.20

Îndreptar pentru ortografia română, de Vas. Dambrava . . . . . . —.24

Împĕrăţia ţiganilor pe vârful unui plop de A. Boca Velcherianul . . . . —.16

IONEL. Educaţiunea unui bun copil, carte pentru părinţĭ şi educătorĭ. de V. Gr. Borgovan . . . . 2.—

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulf . . . . —.60

Lira Bihorului. Balade poporale de Antoniu Popp . . . . —.40

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor. — Poesii religióse-morale, lucrate după Sf. Scriptură, de A. Boca Velcherianul, cu o precuvêntare de G. Simu . . . . —.50

Monológe de Antoniu Popp:

Nr. 1. Pe neaştepte . . . . . —.08

Nr. 2. Pentru ce am rĕmas flăcău bĕtrân . . . . —.16

Nr. 3. La Anul nou . . . . . —.08

Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut . . . . —.08

Nr. 5. O paţanie . . . . . . —.08

Merinde dela şcólă séu învĕţăturĭ pentru popor, culese din diarul unui şcolar, de Dr. Georgiu Popa 1.20

Miseriile sociale Novelă de P. C. Z. Rovinar . . . . —.30

Musa Someşană. Poesii poporale române din jurul Năsĕudului. Adunate şi aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade —.05

N-rii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de I. Tanco . . . . —.40

Nopţĭ de iarnă. Novele pentru popor de G. Simu 1.20

Opsagurĭ. Cât cioplite cât pilite şi la lume împărţite, de I. P. Reteganul —.80

Opera unui om de bine. Novelă origin. - continuarea novelei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar . . . . —.20

Pacălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Preţul . . . . —.08

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi aranjate. Preţul red. (dela cor. 2.40) la 1.20

Povestea Pascului séu credinţa deşértă poporală. De Ar. Boca Velcherianul —.16

Părintele Nicolae. Schiţe din viéţa preoţilor, de G. Simu . . . . . . — 60

Pie'atea poporului român, séu cântărĭ evlaviose pentru cei-ce merg la mănăstire, la locurĭ sfinte şi în procesiunĭ. Compusă de doi preoţĭ gr. cat. Mureşenĭ din dieces. gr. cat. a Oradei-mare . . . . —.20

Pe pragul mormêntului. Versurĭ funebrale, de G. Simu . . . . . . —.50

Păcală şi Tândală. Poveste de G. Cătană . . . . —.20

Prietenul săténului român. Sfaturĭ în formă de dialog pentru elevĭ şi adulţĭ, compus de I. P. Reteganul 60

Pilde şi sfaturĭ pentru popor de I. Popp Reteganul . . . . —.60

Probitatea în copilărie. Schiţă din sfera educ. după Ernest Legouvé . . . —.12

Poveştile Bănatului. de George Cătană, învĕţător. Tom. I, II, III á 50 fil., tóte 3 tomurile 1.30

Regulĭ şi sfaturĭ bune pentru pruncii şcolarĭ, de Ar. Boca Velcherianul . — 20

Preţ. Corone.

Dialogul ţiganului cu S. Petru în porta raiului de Aron Boca Velch. . —.50

Renascerea limbei române în vorbire şi scriere, de Dr. Gr. Silaşi, broş. II. şi III. Preţul fie-cărei broş. . . . . . . —.80

Ambele de-odată 1.40

Risete şi zîmbete de Tit. V. Gheaja —.60

Românul în sat şi la óste, de Ioan Pop Reteganul . . . . —.30

Schiţe din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. . . . . 2.—

Supplex Libellus Valachorum. 1791. — Text original. de Dr. E. Dăian . . 1.—

Suspin şi zîmbire. Poesii şi prosă de Ant. Popp . . . . —.80

Starostele séu datinĭ dela nunţile Românilor ardelenĭ de I. Popp Reteg. —.30

Trandafirĭ şi viorele. Poesii poporale de I. P. Reteganul. Ediţiunea a III. . —.60

Ţiganul la mănăstire. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcherianul . . —.16

Ţiganul în Raiu. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcherianul . . . . . —.16

Ultimul sichastru. Tradiţiune de George Simu . . . . —.12

Un cuvênt către fraţiĭ românĭ despre filoxera omenimiĭ séu vinarsul de Aron Boca . . . . —.20

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de A. . . . . —.50

Îndreptar teoretic şi practic pentru învĕţământul intuitiv, de V. Gr. Borgovan Ediţia III. 2.40

Omul. Noţiunĭ din Anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc, de George Cătană . . . . —.50

Orar General pentru şcóla română cu 6 clase şi cu un singur învĕţător, de Georgiu Magyar . . . . —.80

Viéţa P. C. Verg. Maria, de C. Darabant . . . . —.30

Zina Câmpiei, de A. Boca Velch. —.16

Zidirea lumei, Adam şi Eva. Originea sfintei crucĭ şi **cele 12 Vinerĭ,** de I. P. p Reteganul . . . . —.16

Cărţi de rugăciuni:

Icóna sufletului. Carte de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ, frumos ilustrată. Prelucrată şi edată cu permisiunea măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Iuliu Pătcaşiu, preot gr. cat. în Hotoan. Ediţ. V., coresă şi amplificată. — Legată simplu . . . . 1.—

legată în pânză 1.60

legată în piele 3.20

„ „ catifea . . . . 5.—7.60

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, fórte frumos ilustrată. — Preţul unui esemplar legat simplu . . . . 1.—

legat cu pânză 1.60

„ „ piele şi aurit . . 3.20

„ „ legătură de lux 5.-7.60

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ fórte frumos ilustrată pentru pruncii şcolarĭ de ambe sexele. — Preţul unui esemplar legat . . . . —.44

Cărticica de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii şcolarĭ de ambe sexele. Cu maĭ multe icóne frumóse. Preţul unui esemplar legat . . . . —.20

Visul Prea Sfintei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciunĭ frumóse. Preţul unui esemplar legat şi espedat franco este . . . . —.20

Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Preţul unui esem. legat şi spedat franco —.24

Din „Literatura poporală“, de *Domĭţiu Dogariu.*

Nr. 1. **Moş Toma Bădiceanu,** vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele. Preţul . . . . . —.12

Preţ. Corone.

Nr. 2. **Vlad Hoţul** dela Săcele. —.12

Nr. 3. **Însurătórea Sórelui** (basm) —.12

Nr. 4. **Fiul bucătăresei** împĕratului (basm) . . . . —.12

Nr. 5. **Vacarelul** (basm) . . . —.12

Nr. 6. **Diana,** diua munţilor şi Fata de împĕrat cu mânile tăiate (2 basmurĭ), —.12

Nr. 7. **Cincĭ dialogurĭ** întocmite pentru elevii şcólei popor. menite ca producţiunĭ la esamene şi alte festivităţĭ şcol. . . —.20

Nr. 8. **Spiriton şi Niculae** (basm) —.12

Nr. 9. **Fiiul oiĭ** (basm) . . . . —.12

Nr. 10. **Povestirĭ şi anecdot. pop.** —.20

Biblioteca teatrală a „Aurorii“.

Nr. 1. **Calea dréptă** e cea maĭ bună comedia într'un act de A. Kotzebue, localisată de Corn. Darabant . . . —.20

Nr. 2. **Paza Maicii sfinte.** Dramă în 4 acte, localisată de Ant. Popp . . —.24

Nr. 3. **Otrava de hârciogĭ.** Comedia într'un act, de Ant. Popp . . . . —.16

Nr. 4. **Pedepsirea vanităţii.** Dramă într'un act, trad. din limba francesă de At. Bologa . . . . —.20

Nr. 5. **Dicreţia fără voiă.** Comedia într'un act, de A. Kotzebue, trad. de Corn. Darabant . . . . —.24

Nr. 6. **Crescătorul.** Comedia într'un act de A. Kotzebue. Localisată de C. Darabant . . . . —.20

Nr. 7. **Otrava femeiască,** comedia de I. Ţinţar . . . . —.20

Nr. 8. **Distraşiĭ.** Comedia într'un act de C. Darabant . . . . —.20

Cărţi de şcoală aprobate

şi recunoscute ca cele mai bune şi mai metodicescĭ *de Vasile Petri:*

Nou ABCD-ar românesc. Ediţiunea XII emendată şi aprobată de inaltul min. reg ung. de culte şi instrucţiune publică prin emisul séu nr. 16.006 din a. 1889.

Preţul unui esemplar legat . . —.50

Legendar séu carte de cetire pentru şcólele poporale. Partea I-a: pentru al 3-lea şi al 4-lea an de şcólă. Ediţiunea X., emendată şi aprobată de inaltul minister reg. ung. de culte şi instrucţiune publică prin emisul séu nr. 11.295 din 1889. Un esemplar legat 1.-

Tot de acelaşi autor:

Şcóla română. Fóie pedagogică şi didactică pentru interesele institutelor de învĕţământ şi ale organelor acestora. Anul III, IV. şi V. (I. şi II. e epuisat. Fie-care an 1 fl., cu porto 2.20

Şcóla practică. Magazin de lecţiunĭ şi materii pentru instrucţiunea primară Tom. II. III. şi VI. (I. e epuisat), fie-care 2 — cu porto 2.20

Plan de lecţiunĭ pentru şcólele românescĭ. Întocmit pe 30 de sĕptĕmânĭ —.50 cu porto . . . . —.60

Plan de învĕţământ pentru şcólele poporale nemaghiare, în înţelesul articolului de lege XXXVIII. din 1868 şi 1879. Edat în urma ordinaţiunei minist. reg. ung. de culte şi instruct. publ. din 29 Iunie 1889, Nr. 17,284. Preţul . . . . —.44

Legea de pensiune pentru învĕţătorii poporalĭ din Ungaria, dimpreună cu ordinaţiunile ministeriale publicate în urmă, preţul . . . . —.44

Scriptologia séu modul de a învĕţa cetitul scriind. Îndreptar pentru învĕţătorĭ la tractarea cetitului în şcólă . . . 2.—

„Călindarul Plugarului“ pe anul 1902. Pretul unui esemplar . . . . . —.50

Tot de aicĭ se pot procura tot soiul de cărţĭ şcolastice şi altele, apărute orĭ şi unde.

Recuisite de scris pentru şcólă şi cancelarie. — Tot soiul de tipăriturĭ oficióse.

Tipografia nóstră primesce spre efectuire tot soiul de lucrărĭ tipografice cu preţurile cele mai moderate.

Catalóge se trimit orĭ-şi-cui gratis şi franco. **Vêndĕtorilor se dă rabatul cuvenit.**

Tóte comandele a se adresa la: **Tipografia „AURORA“ A. Todoran, în Gherla — Szamosujvár.**

(9)